

Nro. 38.

A' FELS. CSÁSZÁRNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indált Bétsből, Pénteken November 8-ik napján
1805-ik elztendőben.

B é t s.

A' mi köz Jónak elősegelésére tzelő érdeme-
ket nemcsak becsülni tudó, hanem meg is jutalmaz-
tatni kívánó Kegyelmes Fejedelmünk és Királyunk,
Méltóságos Liber Báró Beleznai *Beleznay Sámuel*
Császári Királyi valóságos Kamerárius Ur
Eő Nagyságát, Szentiványnak és Bankházának
Örököfftét, mind ditső őseinek a' késői maradékok
közt is emlékezetben leendő tündöklő virtusaikra,
mind tulajdon érdemeire, és a' Magyar Háza 's
Fels. uralkodó Auszriai Ház javára, díszére 's ból-
dagságára tett különbkülömbféle áldozatjaira néz-
ve, mind két nemenn lévő magzattal, 's maradéki-
val együtt Grófi rangra emelni kegyelmessen mél-
tőztatott,

Hadi Történetek.

A' Bétsi Udvari Ujjságban Nov. 6-kán kijött hivatal szerént való Tudósítás: — „

„Cs. K. Generálmájer Gróf *Bubna* az Olaszországi táborból Bétsbe érkezett, a' kit Hadi Minister *Károly* ö Kir. Fő H. tzege October 31 kén a' *Caldierói* tsatázó mező. öl küldött ide, hogy ö F. gének a' Császárnak és Királynak azon felette heves, hanem egyszersmind igen dicsőlléges tsatázásokról, a' mellyek a' nevezett 's az azt megelőzött napokon történtek, hírt tegyen. —

„Az ellenséges seregek October' 29 kén második verben is által jöttek vala *Veronánál* az *Etsch* vizén, és szélső vigyázóinkat a' *Caldierói* tanyához vissza nyomván, itt lévő sántzainkat is hevesen megtámadták: hanem vesztéssel vissza vették. Fővezér *Massena* October' 30 dikán dében ismét rá ütött 4 Oltályokból álló sereggel ezen sántzokra, 's láthatólag a' volt a' szélja, hogy seregünknek közép pontját elszéleszize. Hanem *Károly* ö K. Fő H. tzege ezen szélzást előre által látta vala, a' melyre nézve a' tartalék sereget a' *Stra* felől *Villanova* felé menő Országúton öszsze gyűjtven, a' sántzoknak segítségére rendelte, a' hol olyan tsatázás támadott, a' mely délben kezdődven, a' leg rendkívülvalóbb vakmerőséggel és néki mérgesüléssel folyt a' késő éjjelnek bekövetkezéséig. Kivált a' *Stra* és *Caldiero* között való puskatüz volt igen rendkívülvaló, minthogy szakadatlanúl és egyenlő hevesléggel hét egész órát tartott, és kegyetlenkedett. Az alatt míg a' tsatázás *Caldierónál* ekképpen folyt volna, Fr. Generál *Molitor* seregeinknek jobb szárnyokra és *Colognonál* lévő sántzainkra ütött: ha-

nem minden pontokon szerentsés kimenetellel koronáztattak seregeinknek álhatatos iparkodásaik. Az ellenség vizsgálva veretett, 's egy zászlója, és több mind 2000 emberei elfogattak. Sebeseinek és elesjeinek számok is rá megy leg alább 5 vagy 6 ezer emberre. A' Cs. és Cs. K. seregek' vezése, ö z zehasonlíthatatlanúl kisebb. Önnön bátorságokon az a' kedvező környülállás is szolgált seregeinknek, hogy jó fekvések volt, és ágyuik által igen jól dolgozhattak.

„A' következett napon u. m. Oktober 31 kén egy tsalfa próbát tévén *Caldiero* ellen az ellenség, az alatt bal szárnyunkon a' *Chiavico*-del-*Christónál* lévő sántzainkra rontott nagyobb erejével. A' tsatározás egész estvig tartott, hanem ezen a' napon sem érhetted el tsélozásait az ellenség. Mindenütt vizsgálva veretett. —

„Ö Kir. Fő Hertzegsége még környülállásosabb előadást fog ezen tsatározásokról Bétsbe küldeni, 's közönségesen ki fogja azokat nevezni, a' kik magokat ezen heves és véres napokon megküjömboztették. Előre is meg kérte pedig ő Fő H. zegsége ő Felségét, hogy Lovasság Generálissát Gróf *Bellegardét* a' *Therézia* Rendjének Komenzátori Keresztjével, F. M. Lieutenánt *Vogelsangot* egy Regimentel, Oberster Gróf *Weiszenwolfot* Generálmájorsággal méltoztasson megjutalmaztatni ő Cs. és Cs. Kir. Felsége, a' ki is már ő Fő H. gének ezen kívánságát teljesítette is. —

„A' Cs. és Cs. K. seregek chezképpett keményen és meg nem gyözettette állottak November 1--ő napján Olasz országban, jobb szárnyokkal a' Gen. Gróf *Bellegarde* vezérlése alatt *Illasy* és *Colognola* mellett, közep pontjokkal a' F. M. Lieu-

tenant Gróf *Argenteau* vezérlése alatt *Caldiero*-nál, bal szárnyokkal pedig a' F. M. Lieutenant H. tzeq *Reusz* vezérlése alatt *Arcole* mellett az *Etsch*' vizéhez támaszkodva. F. M. Lieutenánt *Davidovics* Bevil mellett, F. M. Lieut. H. *Rosenberg* pedig a' hegyeken, állanak egyegy sereggel.

„Kevesébbé megnyúgtatók azok a' tudósítások, a' mellyek az úgy nevezett *Ens* vizén fellyül lévő *Auftriában* fekvő seregektől érkeztek. Az ellenség (a' F. M. Lieutenánt Gr. *Meerfeld* tudósítása szerint) Oktober' 27-kén *Wasserburgnál* 28 kán pedig *Mühldorfnál*, nagy erővel által jött az *Inn* vizén: és még ezen nap' a' *Salza* mellé *Burghausenhez* előnyomúlván, a' nevezett vizen annak jobb partjára hídashajók által seregeket szállított által, a' melly miatt seregeink az ő *Szalzburg* felé való útjokban, a' hova menni rendelkeztek vala, meggátoltattak. —

„Minthogy továbbá a' Generálmajor *Schustek* tudósítása szerint az ellenség az ő szélső csoportjait már H. agig vizsgálta nyomta vala, 's tartani lehetett hogy azokat egész *Lambachig* vizsgálta nyomhatja, addig, hogy sem a' többi seregek hozzá érkezhetnének; ezen környülállásokra nézve olyan rendelkezések tétettek, hogy F. M. Lieutenánt Báró *Kienmeyer* a' véllé lévő *Granadérosokkal* és az *Oreilly* Könnyűlovass Regementjével, *Gmüнденen* által *Steinkirchenhez*, F. M. Lieutenant H. tzeq *Hohenlohe* pedig a' maga Osztályával, *Cremsmünsterhez* nyomúljanak.

„Oktober' 31-dikén vizintag vegtámadta *Haagnál* az ellenség három Osztályok által előlről a' Gen. Major *Schustek*' seregit; és, noha az segítésére a' *Kutusow* Fő vezér hlatt lévő Orosz

Császári seregnek 2 Vadász Batalionnyai a' *Lambach* és *Haag* között lévő útra kiállítottak, 's a' két első legítésire még más kettők kirendeltettek vala: tsakugyan még is sokkal erősebb volt számára nézve az ellenség, és Gen. *Schustek*, minekutánna egygyesült seregeink legnagyobb vitézséggel tsatáztak, 's az Orosz Császári Vadász Batalionok bajonétjaik által az ellenséget két versben megtámadták volna, *Lambachig* vissza nyomattatott. —

„Az Orosz Vadász-Batalionok' Komendánsa Gróf *Golowkin*, ezen alkalmatossággal halálos sebet kapott: a' Császár Huszár Regementjének *Graefen* nevű Oberstere pedig megölettetett. Holtjaink és sebeseink' száma mind egygyütt nem haladja fellyül a' 4 százat. Az ellenség' vesztesége egyátalijában több volt. Valamelly fő rangú tisztnek is kellett vagy az ő holtjai vagy sebesei között lenni, mivelhogy elesésének alkalmatosságával nagy számmal tolakodtak feléje a' katonák, 's még a' tüzelés is félbe szakasztatott volt miatta.

„Minekutánna a' Cs. K seregek magokat a' *Traun* vizén által, 's a' fellyebb nevezett 4 Orosz Batalionok *Welshez*, vissza vonták volna: a' híd az ő által jövedelek után élégettetett, az Oberster *Mariassy* vezérlése alatt pedig a' *János* Fő Hertzeg Dragonyos 's a' Gr. *Gyulay* Gyalog Regementjeikből, hátujáró sereg formáltatott. A' F. M. L. H. tzeg *Hohenlohe* Osztálya November 15-ö napján *Steyer* felé, a' Gen. Major *Mondes* Osztálya pedig *Cremsmünster* környékeire, vették útjokat. A' Gen. Major Gr. *Nofticz* szélső vigyázó csoportjai a' *Traun* mellett *Ebersberg* és *Wels* között, a' Gen. Major *Schustekéi* *Wels* és *Traun*-

fall között, az Oberster *Mesksi* pedig Traunfall és a' Traun tava között állottak.

„Marschall *Bernadotte* Oktober 30-kán, a' Batavus és Haanoveranus seregekkel, 's a' Bava-riai seregeknek egy részivel, *Salczburgba* bészállott.

A' Pruszus, Sakszoniai, és Halzszial seregek, minden közönséges leveleknek egygyetértő erősségek szerent, tökéletes mozgásban vagynak.

Poson, November 5 kén.

Rainer ö K. Fő H.tzege e. h. 1-ső napján délben Bétsből ide érkezett, és más nap reggel oda ismét vissza indult. Ugyan az nap' estvéli 6 órakor *Nádorispányunk* ö K. Fő H.tzege is Béts felé vette vala útját, hanem tegnap reggel ismét meg érkezett ide.

A' közönséges *Felkelés*' elintéztetése végett kirendeltetett Deputazio' által kidolgoztatott 's Oktober' 31-kén a' Rendek és Karok előtt még egy versben felolvasztatott plánum szerént, a' melyben a' bizonyos mérék szerént való felosztatás végett az Országban fennálló úgy nevezett *Porták* tétetődtek fundamentommá, minden Országos *Portától* 2 lovas és 6 gyalog katonának kell kiállítódni. Ennek felette minden Nemesek, és mind azok az előkelőbb személyek (úgy nevezett *Honoratiores*) a' kik ezen ranguk közzé számláltatnak, akár mi féle állapotnak légyenek, tartoznak vagy személyesen a' tsatázó mezőre kiállani, vagy magok helyett mást állítani (a' melly szerént nem soká 100 ezer emberekből álló Magyar Nemesi Felkelt sereg szállhat szembe az ellenséggel).

Indigenatusságra ajánltattak F. Urunknak Rendjeink által: Cs. K. Feldmarschal H.tzeg *Czartorisky*, taksá nélkül, továbbá Báró *Lilien Jósef*, Cs. K. Fegyvertármester *Gr. Dufours Ferentz*,

Gr. *Buchovszky*, és *Gerhard Vering* K. Tanácsos Stab-Orvos és Seborvos Urak.

Tegnap estvéli 5 órakor tizenegygyedik versben gyülekezvén a' Rendek és Karok a' két Palotákban öszsze, a' Felséges Urunkhoz küldetett 's vizsgáltaérkezett *Felirás* olvastatott fel előttük, megerősítve, a' melly szerént az ajánlatott Felkelelt illető intézeteket helyben hagyván ö F.ge, vezéreket is nevezett az Ország' 4 Kerületeinek, u. m. Fegyvertármester Gróf *Sztáray Antal*, Bárá *Ott*, Bárá *Szent-Kereszty Sigmund*, és *Duka Péter* F. M. Lieutenant Urakat.

E l e g y e s D o l g o k .

A' *Berlini* Udv. Ujjságban ekképpen irattatik-le az Orosz Császárnak oda való bemanetele: — „Ma (Oktober 25 kén) délutánni 2 órakor ágyuk döngése közben jöve bé ide Sándor Orosz Császár; tsak a' *Möllendorf* Regementje és 3 Granadéros Batalionok teheték ö F.gének a' katonai tiszteletet, minthogy a' Berlini nagy számú örző sereg a' tsatározó mezők felé vette útjat. Frankfurtnál (az *Odera* mellett), a' Király' Adjutánsa Gen. Major *Kökericz*, Friedrichsfelden pedig a' Holstein-Becki Hertzegné mulató Kastélyában, a' Király két testvérei Heinrich és Wilhelm Hertzegek által, fogadtatott és tiszteltetett. Itt Berlinben Király a' mulató kertnél lévő nagy kapunál, fogadta ö Cs. F.git, 's a' Kastélynak számára rendelkezve lévő részébe vezette: a' Királyné pedig a' ljoba' ajtajáig jött eleibe. Innen *Potzdamba* mentek ki a' Császár, Király, és Királyné ö F.gek egy hintóban, minekutánna előbb, a' jelenlévők ö Cs. F.gének minnyájan eleibe botsátattak 's bémutatódtak, Feldmarschall *Möllendorf* pedig a' mingyár említett katona csoportal, ö F.gek előtt szép

rendel el ment volna. A' Császárral voltak Udv. Fő Marschall Gróf *Tolstoy*, Külső dolgokra ügyelő Minister H. tzeg *Czartorysky*, Gen. Adjutans H. tzeg *Dolgoruky*, 's két Státustanátsosok *Villin* és *Oubril* urak, &c.

Hildésheimből Oktob. 21 kén. Az Alsó Szaxoniába gyülekező Pruzszus sereg, mint értettük 60 ezer emberekből áll. A' tábori sűrők' csoportja már ide érkezett; a' fő hadi szállás is várattatik a' tábori Biztosi Hivatallal egyetemben. A' Regementek mennek egymás után a' határzések felé.

A' *Meklemburgi* vidékeken, mostanában nemcsak Orosz és Swéd, hanem egyszersmind Pruzszus seregek is folytatják újokat által *Hannovera* felé, hanem, hogy a' városok és helységek igen ne terhelődjenek, mind külömbkülömb útakon. Azonnan Oktober' 24-kén indúlt levelek szerént, az Orosz Generál *Werderewsky* tsapatját az nap' várták *Wismárba*, hanem haladék nélkül tovább szándékozott onnét. A' Generál *Ostermann* tsapatjának, a' melly 18 ágyut is viszen magával, 27 ikre kellett *Ratzeburgba* érkezni. Ezek mind apróbb tsapatok: a' dereka az Északi Német országra gyülekezett Orosz seregnak, Oktober' 25-kén szándékozott által lépni *Pomeraniából* a' *Meklemburgi* földre. Swéd Gen. Adjutans *Crassow*, 10 ezer Swéd katonának kért *Swerinben* engedelmet az ott való általutazásra. Hasonló katonai utazásokról emlékeznek a' *Gültrowi*, *Sternbergi*, és egyéb azon vidéki tudósítások. — *Lübz* és *Plau* mellett egy Pruzszus sereg ment el, a' mely egy ágyuzó csoporton kívül három Lovas Regementekből állott. Ezek között találtatott a' *Bayraithi* Regement is, a' mely számos voltárol nevezetes.

Nro. 39.

A' FELS. CSÁSZÁRNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMÉS ENGEDELMÉBŐL.

Indált Bétsből, Pénteken November 15 - ik napján
1805 - ik esztendőben.

B é t s.

Minekutánna a' Frantzia Császári hadi seregek herczeg *Mürrat* vezérlése alatt Felső Austriából ezen Császári Rezidentiához sebes lépésekkel jöttek, és már *St. Pöltenig* (ide három posta mértföldre) elébb nyomúltak volna : az Auszriai tartománybeli herczeg fő Commissarius, a' három fő Rendek és a' városi Magistratus közzül, Fels. Urunknak eleve tett kegyelmes rendeléséből 's engedelméből egynéhány deputatusokat küldött a' Frantzia Császári táborba, a' kik által a' nevezett hadi seregek fő vezérjének tudtára adatta, hogy a' mi Fels. Urunk ezen Csász. Rezidentiának hiv

lakóit az ostromlásnak 's védelmezésnek szomorú következéseitől meg menteni akarván, azt önként által adja, 's Eö Fr. Császári Felsége esméretes nemes indulatjába ajánlya.

Egyfzersmind azokat az intézeteket is, a' melyek a' közelebb jött, 's végtére ezen város környékén fekvő falu helységekbe le telepedett Francia Csász. Armadiának taplalására, és a' városbeli tsendességnek 's rendtartásnak meg maradására szükségesek voltak, eleve meg tette, az említett Auszriai hercegi Fő Commissarius 's e' végre ma reggel mind a' belső mind a' külső városokban, minden közönséges helyeken és az utzáknak szegelet épületjeire következő hirdetményt ragasztatott:

„Eö Császári és Apostoli Kir. Felsége, a' ki a' Nemes Magy. Karoknak tett igirete szerént, a' Pofonyban tartatott Ország Gyűlést személy szerént méltóztatott bé rekelzteni, az azonközben elő adódott környülállások által abban meg akadályoztatott, hogy kívánsága szerént ide Bécsbe elébb vissza térhessen, mint sem fel tett tséljához képest *Brünnbe* utazzon.“

Azonközben meg történhetik, hogy a' Francia Császári hadi seregek ezen Csász. Rezidentiába bé marfiroznak. — A' tapasztalás tanítja, hogy azok szoros hadi fenytéket tartanak, és a' háborúnak szörnyüségait, a' mennyire tsak lehetséges, könnyíteni igyekeznek; de más részről azt is meg kívánnyák, hogy a' nép tsendesen, rendesen és emberségessen viselje magát erántok. — Alább irt tehát kitkit ezeknek meg tartására intek, és mivel Eö Császári Felségének a' mi kegyelmes

Urunknak semmi olly éretlen buzgoság nem tet-
 tzik, a' melly miatt a' maga alatta valóinak eletek
 és tulajdonosságok könnyen veszedelembé ejtetetne,
 minden illyetén rendeletlenséget keményen meg-
 büntet, annyival inkább, mivel a' maga Rezidentiájá-
 nak védelmezéséről egyedül az ide való lakosok
 eránt való atyai kegyelmességéből méltóztatott le-
 mondani. — *Költ Bétsben Novemb. 11-ik nap-
 ján, 1805 ik esztendőben. Gróf Wrbna Rudolf
 Tartománybeli herczegi Fő Commissarius.*

A' mi lok szép természeti 's erköltsi tulaj-
 donságokkal biró vitéz hazankfiát, Csász. Kir.
 Fő Hadnagy Titt. *Sebes László* Urat, a' ki mind
 a' Török, mind az utolsó Franczia háborúban
 mutatott vitéz tetteinek mutató belyegeit még most
 is szép test én viseli, mind néhány esztendőktől fog-
 va, a' Csász. Kir. Nemes Német testörző Sereg-
 nél való hiv szolgálatja által előbb keresett érde-
 meit újabb érdemekkel tetézte; a' jelenvaló hábo-
 rus környülálállások között, a' Magyar Nemes
 Insurgens Sereghöz Fő Strázsa Mesteri rangal ren-
 delni tettzett Fels. Urunknak.

Melly nagy hazafiui buzgósággal lelkesitettes-
 senek ezen Császári Rezidentziának lakosi, a' jelen-
 való környülállások közt is nyilvánosságossá tették
 az által, hogy minekutánna a' polgári stuzusok-
 nak, 's egyéb tartománybeli lakosoknak corpu-
 sa. a' közikbe seregenként futó ifjuság által an-
 nyira meg szaporodott volna, hogy senki azokba
 többé bé nem vétetődne, a' hazája 's uralkodó ke-
 gyelmes Fejedelme eránt buzgólkodó ifjúság, Eő
 Csász. Kir. Felségének engedelmeből egy polgari
 lovas sereget állított fel, a' mellynél nemtsak

közönséges polgároknak, 's gazdag Kereskedőknek fiaik, hanem fő rangú familiákból valók is szolgálatot vettek, és tulajdon költségeiken equipiroztak fel magokat.

Magyar Ország.

N. Váradról Octob. 4-kén. A' mai nap igen jelesen innepeltetett meg nálunk. — Kilen-czedfél órakor a' Székes Templomban a' nagy harang meg vonattatván, jel adatott arra, hogy nagy méltóságú Fő Pásztorunk *Miklós Ferentz* Eő Nagysága Felséges Apostoli Királyunk *II. Ferentz* Eő Felsége hosszas 's bódog életéért és uralkodásáért minden hiveit az egyes és buzgó esedezésre meg hívni kívánja. Meg is jelentek a' mennyire az időnek alkalmatlansága engedte, felesen, a' kik pedig meg nem jelenhettek, sziveket 's szándékjokat egyesítették Fő Pásztorunkal, a' ki is a' nagy Sz. Misének végződése után a' Tek. Nemes Vármegye Rendjeit, a' Tiszti Kart, 's más fő Méltóságokat gazdagon meg vendégelvén sok Tokaji boros poharak üresítettek ki Fels. Urunk 's Afzszonyunk és Fő Pásztorunk hosszas életékért.

N. Váradról October 14-ik napján. Az irgalmatlan halál Püspöki Megyénknek két nevezetes tagját ragadta el mostanában. Az egyik Tiszt. *Jánosi József* Békési Al-Esperest, azon Nemes Vármegyének és a' Püspöki sz. Széknek Tábla birája és Endrödi Plebánus Ur vala, a' ki a' múlt Septemb. 27-kén, N. Váradról, a' hova bizonyos dolgai miatt jött, haza indulván, hálásra Körös-Ladányba érkezett, a' hol is éjeli 12 órakor, hirtelen való guta ütésben meg halálozott. Melly

példa által arra intetünk, hogy lámpásunkban olajunk bőven legyen, az az, tiszta lelki ismérettel, és bünt nem ismérő életünk ártatlanságával, 's jószágos tselekedetekkel úgy legyünk felruházva, hogy a' mely órában szóllitatunk, készen is találtaffunk azon nagy útra, melly a' bizonytalan halál által elönkbe adatik.

A' másik Tiszt. *Fekete Antal* Ur Tenkei Plebánus, és a' Püspöki Sz. Széknek Alleffora, 's a' Fekete Körösi Districtusnak Al-Espereftje, ki is a' száraz nyavalyában lassan lassan erejét elvesztvén, e' folyó hólnap 9-ik napján el nyugodott. Ötet nemtsak azok sajnállyák, a' kik a' Theologiában halgatói voltak, hanem mások is, kik a' meg hólnak ártatlan és tsendes életében, Pásztori buzgóságában, de e' mellett nyájas maga viselkedésében is gyönyörködtek. Tsak azon egy ok is elég az ő emlékezetének fenn tartására, hogy egy igen gazdag könyves tart hagyott maga után.

Szomorúan irhatom a' M. Kurirnak azt is, hogy mind a' nyári, mind az őszi, úgy szólván, szünet nélkül való essők véghetetlen károkat okoztak az életben, mellynek nagy része ma is vagy meg kezdett asztagban, vagy boglyában (mivel a' nyári munkás ritka és igen drága lévén nem minden arathatta le életjét), vagy garmadában a' szürökönn áll. — Ezen essők ez előtt mintegy ötöd nappal szakadatlanúl húlván olly árvizet okozának várasunkon, mellyhez hasonló a' múlt 1786 ik esztendő óta nem vólt. — Már reggeli hét órára Várad-Olaszinak a' Körös felől való része vizben úszott, melly a' partokon ki tsapván, Olaszinak *Új-ülés* nevű részénn keresztül folyt, és

a' réteket, 's téglavetöket elborította. A' partokhoz közelebb lévő mintegy 12 háznak fundullai nagyobb részént a' vízbe szakadozván, az ezekenn volt házak, azokon kívül, mellyek a' vízbe süllyedtek, el borittattak; a' mellyekben pedig nevezetes károkat tett, azoknak számát se tudhattuk. — Ugyan tsak Olaszinak napkeleti részén a' Kálvária alatt lévő házak közül kettöt a' földre terített, a' többit felette meg rontotta. — Várad-
Velenczén felül a' Körös a' Peczével, vagy is (a' régi neve szerént) a' hév vízzel egyesülvén, a' nevezett várost egészen el borította, s e' mellett egész a' Püspöki vadas kertig ki terjedett. — A' várral által ellenben lévő, vagy is, felső hid illy iszonyú víznek ellent nem állhatván, a' közepénn le roskatt. — A' felső piaczon sok száz fenyő gerendák lévén halomba rakva, ezeket is massa fel kapta, és a' Sz. János hidjának, vagy is, az alsó hidnak lábaihoz tsapván, ottan keresztül akadtak, melly miatt ezen hid is nagyon meg rontott, és tsak ezer szerentse, hogy még is járhatóvá maradhatott.

El lehet gondolni, melly borzasztó rémulést okozott ezen állapot mind a' három városnak, holott a' szőlő hegyek az Olaszi rézén lévén, attól félték a' Váradiak, 's Velenczeiek, hogy ha a' hidak el romlásával a' communicatio fébe szakad, hogyan szüreteljenek? (ámbar az egyik hid meg maradván, most is a' szüntelen tartó esők miatt, nem tudom, hogy szürik bé azon kevés termést is, mellyet a' Junius 22-kén történt iszonyú jég meg hagyott) az Olaszjak ellenben azon ijedtek meg, hogy mit fognak tselekedni a' reánk következő

télen, holott többire fa, 's más provisiók nélkül az eddig szüntelen tartó alkalmatlan idő miatt szükkölnének? holott mind fa, mind malmok, mind más beneficiumok a' másik részben vannak. — De mind ezek felett, a' le irt vízáradás két embert is meg fosztott életétől; egyik a' felső hidon dolgozván a' vízbe esett, a' kit Tek. Fő Szolgabíró *Sánta László* Ur is (a' kiegésznap mindenik hidköül fáradván minden szükséges rendeléseket 's vigyázatokat megtett) minden törekedése mellett is meg nem szabadithatott. A' másik pedig egy Varga legény hordót akarván ki fogni, mivel temtelen sok hordót seprett el a' víz, oda veszett. — Egy Czigány is nagyon kapkodván az efféle hordók után a' nyereség reménységétől annyira elragadtatott, hogy ostoba bátorságból a' parthoz közel járó hordók között egy fél fenekű hordóba beugrott, gondolván, hogy majd ő kéthárom hordót is meg tartóztat: de azomban akkor vette magát észre, midőn a' vízenn jót haladott az újmódi tsónakban: akkor már nem kellett néki hordó, hanem az utánna futott többi ruhéknak segítségéért orditva reménykedett, kit is a' parthoz közel tsapván a' víz, mind hordótól együtt meg tartóztat, 's ki kaptak. De a' Pecze vizébe is, melyet egy bizonyos ember szekérral által gázolni akart, öt lovak belé fűttak, a' gazda pedig és a' kotsisak allig szabadúlhattak meg. — A' városon felől és alól fekvő rétekre és szántó földekre felette ki öntvén a' víz, egyebeken kívül a' tengeriben (kukuritzában), és kivált a' mellyek le svedve voltak, nagy károkat tett, és a' tengeri gazmadákat el vitte, 's el iszapolta. — Melly eset több több

drágaságot hozott fejünkre. Most is szüntelen esik, a' mi egész kétségbe esésbe ejtett bennünket s. a. t.

Posonyi Dietalis Dolgok.

Ezen folyó Novembernek 5-ik napján tartott ülésben az az előtt való nap küldetett Királyi Resolútióról hosszasan tanátskoztak a' felgyült Karok és Rendek. — Novemb. 7-ikén dél után 5 órakor tartatott a' 13-ik és utolsó mixta Sessio, mellyben minekutánna Nádor Ispány Eö Kir. Fő Hettzege igen gyökeres és szivre ható Déák óratiót mondott volna, minden jelenlévőkben felbuzdúlván az igaz Magyar vér sok vivat kiáltásokkal zengedeztették a' palotát, értesekre esven a' Karoknak és Rendeknek, hogy Eö Csász. Királyi Felsége, az eleibe terjesztett tikkelyeket, a' Fiumei kikötő helynek és városnak bé iktatásán kívül, mind helybe hagyni, 's el fogadni méltóztatott. — Melly Fels. Királyi kegyelem szivekig bé hatván, azon ülésből mindnyájan az Érseki palotába mentek, a' hol ezen mostani Országgyűllésben hozatott törvényeknek Sanctiója és által adattatása következett. Császár Eö Felsége, Novemb. 8 ik napján, a' Magy. buzgó Nemzetnek áldásaitól kisirtetve Posonból Holitsba 's onnan *Brünnbe* utazott.

Német Ország.

A' Berlini udvari újság levelek I. Sándor Orosz Császárnak oda lett bé menetelét, a' Királyi familiától lett el fogadtatását, és az oda való Publicumnak ezen Fels. Vendégnek szerentséssen lett oda érkezésen való örömét ekként beszélik elő. — Octob. 27 ik napján, dél után egy órakor

Szerentséssen ide érkeztén a' Fels. Orosz Császár Potzdámból, a' Kir. várban számára rendelt szobákba bé szállott, és elsőben is a' korona herczegnek, és a' Király testvér ötsének Fridriknek, azután a' több Királyi familiából származott személyeknek látogatásokra ment; végtére Feldmarsal Möllendorft, és Gróf *Schulenburg* lovas Generál és Kabinets Ministert is meg tisztelte hozzájuk lett menetelével.

Kevés idő múlva annakutánna a' Fels. Prusz-sziai Király és Királyné is, a' Potzdamban volt Királyi familiából valókkal együtt Berlinbe mentek, 's gazdag asztal mellé ültették kedves rokonokat az Orosz Császár. — Az ebéd két táblára volt készítve; az első tábla mellett magok ebédtek Eö Császári és Királyi Felségek aranyos edényekből, szép muzsika szerzőknek zengések alatt, melly vendégségnek nézésére minden tiszteséges köntösbe öltözött személyeknek szabad bemenetel engedődött. — A' Császár egésségéért trombita és dob szó alatt üresítették ki a' boros poharak. — Ebéd után a' Berlinben lévő külföldi miniszterek botsáttattak Eö Csász. Felségének udvarlására; azután Eö Királyi Felségekkel egyetemben a' nemzeti teátrumba ment, a' hol hasonlóképpen trombita és dob szóval fogadtatott, és a' jelenvölt Publicum kéztapsolással jelentette ezen Fels. vendég jelenlétén való örömét. Az Opera, avagy énekes játék végződése után 56 fogásra való vatsora adattatott a' Kir. várban.

A' következett napon, úgymint October 28. kán *Sándor* Császár a' Fels. Királyt és Királynét meglátogatta, és minekutánna nállok és velek

együtt fölflökömet vett volna, a' Királyi vár előtt fel marfirozott granatiros batallionokat meg szemlélte, és azoknak soraikon által menvén maga előtt parádéba deflirozattatja. — Azután a' fegyveres házat, a' militaris Akadémiát, és a' Kadettok házat látogatta meg, és az egész Királyi familiával néhai *II Fridrik* Királynak még életben lévő 75 ezteendő testvér öttésnél a' Szonneburgi Johanniák vitézi Rendjének nagy mesterénél Ferdinánd herczegnél ebédlett, kinek felesége *Anna Louisa* született Brandenburg Svédü herczeg asszony I. Sándor Császárnak édes annyáról való nagy anyával, két testvérek voltak. — Ezen a' napon a' Weimári's Mecklenburg Szeeliczi örökös herczegek is oda érkeztek, a' kik mind ketten sógorai I. Sándor Császárnak, az elsőbb *Maria Pawlowna*, az utólsóbb néhai *Mária Ilona Orosz* nagy herczeg asszonyokat vévén magoknak feleségül. Ezen nagy Fejedelmen kívül soha egy Császár sem vólt még eddig *Berlinben*, mert első *Peter* és *Pál* ugyan ott, voltak. de még akkor Császárok nem vóltak. — Utóllýára jegyezzük meg róla a' nagy vendégről, hogy ő nem Orosz Császári, hanem *Nord Gróf* nevezet alatt utazik Németországban.

Helvétziai Respublika.

Ezen Köz Társaságnak fel fegyverkezett, és annak szélső határain cordont vont hadi népe már egészlen organisalva van, és négy divisióra osztattott fel, melly mindenik egy egy Oberstertől kórmányoztatik. Az első és Graubündenben lévő osztályt Oberster *Gady*; a' másodikat, melly *Werdenbergtől Rorsbachig* terjed ki, St. Galli Ober-

ster *Sartory*; a' harmadikat *Tigurumi Oberster Ziegler*; a' negyediket *Freyburgi Oberster Herrenschiwand* kormányozzák. Mindenik osztály két két brigadából áll, 's mindenik brigadának tulajdon *Stabalis* és fel tisztszei vannak. — A' három elsőbb osztály a' Respublika leg szélső határai mellett tanyázik; a' 4-ik és az első 's harmadik osztályoknak egy része tartalék sereget formálnak, és a' második lineán állanak vigyázaton. — Ezen négy fő osztályokon kívül, egynéhány apróbb corpusok küldettek a' Respublika déli és napnyugoti határjaira. — A' Köz Társaságnak jelenvaló hadi ereje 26. batallion gyalogságból, és egynéhány osztály stutzosokból és artilléristákból áll. — Végtére olly eleve való intézetek tétődtek ezen Respublikában, hogy a' környüállásokhoz képest mindenkor szaporítani lehessen a' fegyveres népet.

O l a s z O r s z á g.

Fr. General *Ottavi* vezérlése alatt nagy sietséggel 4000 ember és 8 ágyú küldettek Nápoly Országba az ott lévő Francia armadiának öregbítésére. — A' Pedemonti vólt herczegségbe is sok segítő seregek mentek Frantzia Országból.

Majlandban, mindenféle zenebona ellen kemény parantsolat adódott ki, melly szerént minden pártoskodás, avagy közönséges Előjárók ellen való zugolodás avagy fel kelés halállal fog meg büntettetni. — Hasonló büntetés fogja azokat érdekelni, a' kik az ellenség számára vagy fegyvert küldenek, vagy titkon katonákat verbuálnak. A' ki az illy complottokat, avagy titkos öszve esküvéseket az Előjáróknak bé nem jelenti, annak is halálos szententzia mondatik a' fejére.

A' múlt September hólnapnak utolsó napján egy Korzikai batallion marsirozott bé Mantuába, az ott lévő katona őrizetnek meg szaporitása végett. — Minden ott és körül belől lakó kömivesek arra köteleztettek, hogy az oda való vár erősegeinek építésében szorgalmatossan munkálkodjanak; a' kik attól magokat vonogatták, katona pátzával is kényszeritettek. A' várnak kapui csak a' Kuriroknak és estafetáknak nyittatnak fel. — Senkinek sem szabad a' város bastyáján magát mutatni.

VII. Pius Pápa Eö Szentsége, a' múlt September 23-ik napján tartott titkos Consistoriumban, a' Regensburgi Német Diétához rendelt Nuntiusnak *Genga* Urnak oda majdan leendő el menteléről a' Kardinálishi Collégiumot tudósította. — A' szép mesterségeknek kedvellői örömmel fogják azt venni, hogy Pápa Eö Szentsége a' Régi Róma ritkaságait és emlékeztető oszlopait tulajdon költségén ismét helyre állítani igyekezik. E' mellett a' Római Pantheont is ki tsinositattya, meg újitattya, és előbbi díszére vissza helyhez teti. A' Tivoliban már vissza állitatott Szibilla templomát, mindenek a' kik azt láthatták, tsudálják. — A' *Septiminus* és *Severus Constantinus* győzedelmi kapuit, és az *Antoninus* oszlopait már félig a' földből ki ásták. — A' Tiberis folyóvize mellett lévő Vesta temploma, régi omladványai alól már ki szabadittatott. — De az újabb remek munkákról sem felejtkezett el a' Sz. Pápa, mint p. o. a' Római Rotundáról, mellyet *Bramante* igen hires építő mester 1502-ik esztendőben épített vala, mivel az utolsó zenebonás időkben ez is sokat

szenvedett, tehát ezt is megújított, felékesíteti, és előbbi díszibe helyheztetni igyekeznek Pápa Eö Szentsege.

Nagy Britannia.

A' múlt October 10-ik napján ment a' Fels. Király Weymouthi lakhelyéből ez idén Londonba leg elsőben, és másfél óráig tartó tanácsot tartott Kabinetjében, mellynek végződése után, a' Napkeleti Indiából vissza ment Rainer Admiralist botsátotta audientiára maga eleibe. — Dél után három órakor Kéwbe vissza ment.

Azok az újabbi tudósítások, mellyek napkeleti Indiából a' Chinai Birodalom néhány tartományain történt szerentsétlenségről Londonba küldettek, tsalhatatlanok. — A' Chinai felsőbb tartományokban vólt felhőszakadások, és szüntelen való esőzések olly nagy árvizet okoztak, hogy azok által sok helyen a' föld termései, nevezetessen a' riskása vagy iszappal bé öntettek, vagy el seperettek, vagy egészen semmivé tétődtek. A' falukon is sok házakat és másféle épületeket el hordott és öszve rontott az árviz.

Azon 134 hajókból álló kereskedő flotta, melly Jamajkából, és a' Léwardi szigetekből váratott, a' 16 ik Octoberi Loudoni tudósítások szerint, a' N. Britanniai kikötőhelyekbe minden kár's veszedelem nélkül meg érkeztek, mellynek háza való kifirésére egynéhány fregátot adott Lord Cornwallis.

Dánia Ország.

A' Koppenhágában, sőt az egész Országban uralkodó faszüke arra bírta a' Kormányzékot, hogy az erdőknek szabados ki vagattatását meg

tilalmazza, 's annál fogva a' tüzelésben való mértéktelenségnek bizonyos határt szabjon. Mellyre nézve a' múlt September 27-ik napján egy Kir. parantsolat tétetett közönséggé, melly által az erdőkkel való kéméltlen bánás meg tilalmaztatik, és azok a' regulák is meg határoztatnak, mellyek szeréat az erdők öt esztendőre fel osztattatnak. — Egy szóval az erdőknek irtogatása közönséggel meg tilalmaztatik, és azok, a' kik jövőben magoknak erdöket vesznek, azokban tíz esztendő előtt semmi fát nem vágattathatnak a' végre, hogy azt másoknak pénzen el adják.

Orosz Birodalom.

A' mi kedves Császárunknak el utazásától ólta (igy szólnak a' 10-ik Octoberi Pétersburgi tudósító levelek) a' politica dolgoknak folyamatajokról leg kissebbet sem tudhatunk, minden külső udvaroktól jött Kurirok a' Császár után küldetnek, 's onnan vesznek választ. — Az ide való Kormányzék ismét sok szállító hajókat fogadott bérebe, mellyeken sok eleség küldetik a' Cronstadti kikötő helyből nem régiben ki evezett Orosz ki szálló hadi nép után.

A' Császári udvari újságba egy Ukas (Császári rendelés, végzés, vagy parantsolat) van béiktattatva, mellynél fogva Gróf *Besborodkinak* meg engedtetik, hogy Ukrajniának *Naschin* nevezetű városában maga költségén egy illustre Gymnasiumot állithasson fel, a' melly végre ő 225 ezer rubelt szánt vala el. — *Nettelhorst* Kurlandiai főnemes ember engedelmet nyert *I. Sándor* Császártól arra, hogy azon Grófi titulussal, mellyet *II. Fe-*

pervez Római és Auszriai Császár nékie adott, az Orosz Birodalomban is szabadon élhessen.

A' Wilnai Császári Univerzitásnak díszes Orvos Doctor és Professor Id. *Frank Péter* Ur, az Orosz Császár rendelkezésre Pétersburgba utazott, oly véggel, hogy ott egy új Medica Akadémiát állítson fel, 's ő legyen a' Clinicumnak fő igazgatója. Ezen alkalmatossággal az Orvosi dolgokra ügyelő Tanátsnak avagy Collégiumnak első tagjává tételődött. Közönségesen minden rangba és kerba helyezettett Pétersburgi lakosok nagy tisztelettel víveltetnek ő eránta, 's olly bizodalomban vagynak felőle, hogy ő az Orosz Birodalomban egészen reformalni fogja az Orvosi tudományt.

Az Orosz Birodalombéli tábori Fő Chirurgus az Orosz Monarchának parantsolatjára, a' Bécsi fő tábori Chirurgus *Währing* Urtól négy Regimentbéli Chirurgust és 8 all Chirurgust kért ki az orosz hadi szolgálatra. A' Regiment Chirurgusoknak egynek egynek úti költségre 50 arany, eztendei fizetésül 1200 forint, 3 ló. és 2 kenyér portió; az All Chirurgusoknak uti költségre fejenként 30 arany, eztendei fizetésül 800 forint, 2 ló. és két kenyér portió rendeltetett.

Török Birodalom.

Aleppóből Siriának nevezetes városából oly hirt vett a' Fényes Porta, hogy Bóldog Arábiában számos követőket találtak a' Wechab ták, és minekutánna mindenütt, a' hova és a' merre mentek és fordultak, sok pusztitást vittek volna végbe, végtére annak fő városát *Medinát* a' Mahomet Proféta temetségének helyét is el foglalták, annak lakosait mindenektől meg fosztottak, leg szebb épü-

letjeiket le rontották, a' Proféta temető helyét semmivé tették, 's minden ékeességétől meg fosztották. —

E' mellett, mivel egy pénzrel meg vesztegettetett Meckai *Cherif* (a' Mahomet Próféta maradékai közül való Arábiai Fejedelem) a' Wechabitáknak kedvéért számos követőket szerzett magának Mecca városában, a' Wechabita fő vezér néhány ezer főből álló őrző sereget hagyván *Medinában*, fő ármadiájával a' Mahomet születése helye Mecca városa felé indult, mellyel, a' mint előre is képzelni lehet, éppen úgy fog bánni, mint bánt vala *Medinával*.

J e g y z é s.

Ezen újság darabnak, az utolsó posta napon, úgymint a' múlt kedden való kinyomtatását és megküldését a' nem várt környúlállások hátráltatták, minden azokat szemlélni kívánó nyomtató legénycink nyomtató műhelyeket el hagyván. — Mi ugyan, a' két Magy. Haza kedvéért, egész magunk elszánásával itten maradtunk, és mindenről, a' mit az okosság, vigyázóság, és a' *politica regulái* meg engednek, Erd. Olvasóinkat tudósítani kívánnjuk. Mindazáltal kiki böltsen meg itilheti, hogy a' jelenvaló környúlállások közt könnyen meg eshetik, hogy újságainknak kiadattása vagy hatráltatik, vagy ha a' posta járások félbe szakadnának, addig míg jobb időket érünk, megszünik. — Ezen esetre reménységünk szerént, engedelmet foguuk Erd. Olvasóinktól nyerni.